

ת"פ 11765/09/20 - מדינת ישראל נגד חנא דוגבאג

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 11765-09-20 מדינת ישראל נ' דוגבאג

בפני	כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
בעניין:	המאשימה
	מדינת ישראל באמצעות ב"כ עו"ד אריאלה נבון
	מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
נגד	
הנאשם	חנא דוגבאג
	באמצעות ב"כ עו"ד איליא תאודורי

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירת החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית ובשתי עבירות סחר בסם מסוכן.

ביום 30.8.20 נערכה פעילות יזומה של משטרת ישראל בעיר העתיקה בירושלים. במסגרת זו עוכב הנאשם לצורך חיפוש בביתו, על פי צו שהחזיקה המשטרה, ואף בוצע חיפוש על גופו. באותה הזדמנות החזיק הנאשם בתחתוניו סם מסוכן מסוג הרואין במשקל 85.4489 גרם, כשהוא מחולק ל-89 שקיות עטופות בניילון נצמד.

בשל כך הורשע הנאשם בעבירת החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית שיוחסה לו באישום הראשון.

ביום 27.7.20, ברחוב יפו סמוך לעיר העתיקה, מכר הנאשם לאדם אחר סם מסוכן מסוג הרואין בכמות של 0.7 גרם, תמורת 100 ₪.

כשבוע קודם לכן, ליד ביתו, מכר הנאשם לאותו אדם סם מסוכן מסוג הרואין בכמות שאינה ידועה תמורת 100 ₪.

בשל כך הורשע הנאשם בשתי עבירות סחר בסם מסוכן שיוחסו לו באישום השני.

2. כתב האישום הוגש ביום 7.9.20 ויחד עמו בקשה למעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים.

ביום 28.12.20 הצדדים הציגו הסדר דיוני במסגרתו כתב האישום תוקן, הנאשם הודה במיוחס לו והורשע. לא נערך הסדר לעניין העונש, אך הוסכם על הכנת תסקיר שירות מבחן בעניינו של הנאשם.

3. לאחר שניתנה הכרעת הדין, ביום 14.3.21, שוחרר הנאשם, במסגרת הליך המעצר, לקהילה טיפולית "בית לחיים" בבית חולים קרית-שלמה, ושמיעת הטיעונים לעונש נדחתה מעת לעת על מנת לעקוב אחר הטיפול.

בעניינו של הנאשם הוגשו שלושה תסקירי שירות מבחן לעניין העונש, אשר סקרו את קורות חייו ועקבו אחר השתלבותו בקהילה.

התסקירים מלמדים כי הנאשם כבן 67, רווק, טרם מעצרו מעצרו התגורר עם אחד מאחייניו ולא עבד.

הוריו של הנאשם ושלושת אחיו נפטרו זה מכבר. הנאשם תיאר אותם כאנשים נורמטיביים שלא היו מעורבים בפלילים. הוא תיאר עוד כי מקיים קשר קרוב עם אחייניו, המסייעים לו בסיפוק צרכיו השונים.

הנאשם למד שנתיים בלבד בבית ספר והוא אנאלפבית. הוא חווה בילדותו אירוע טראומתי שבו נפצע מפיצוץ בלון גז ונכווה באופן קשה. בעקבות הפציעה הוא נזקק לטיפול רפואי במשך תקופה ארוכה ונשר מבית הספר.

לאחר החלטתו הוא עבד עם בן דודו בגילוף עץ למשך תקופה מסוימת שהנאשם לא ידע לתארה.

הנאשם החל להשתמש בסמים באופן מזדמן בגיל 12, לאחר שנחשף אליהם בסביבתו. לאורך השנים גברה תדירות השימוש בסמים עד להתמכרות מוחלטת, בשלה הפסיק הנאשם לעבוד והוא מתקיים מקצבת הבטחת הכנסה. הוא עשה שימוש בסמים כדרך להתמודד עם כאבים גופניים ונפשיים שהותירה בו פציעתו.

הנאשם מטופל לסירוגין משנת 2000 במרכז למתדון, וכאמור, במסגרת ההליך הנוכחי, שולב בקהילה טיפולית. כשהגיע למסגרת זו סבל הנאשם מבעיות בריאותיות קשות והראה סמני מצוקה וקושי בהתאקלמות, אך לאחר קבלת טיפול תרופתי וטיפול בתחליף סם הוא החל להרגיש טוב והשתלב במסגרת. על פי הדיווחים של גורמי הטיפול, הנאשם שיתף פעולה באופן מלא, שמר על הכללים במקום, נטל חלק בפעילויות ובתורנויות, כיבד את הצוות והמטופלים האחרים, הגיע לשיחות הפרטניות וביקש להתייעץ. עם זאת, ניכרה אמביוולנטיות ביחס להמשך שהותו במסגרת על רקע רצונו לחזור להתגורר עם משפחתו.

במהלך שהותו בקהילה הנאשם אושפז, בין היתר, במחלקת טיפול נמרץ, בשל בעיות בריאותיות, אשר בגין לא ניתן היה לקבלו בחזרה לקהילה הטיפולית לאחר שחרורו מהאשפוז, וממילא הנאשם אמור היה לסיים את הטיפול בקהילה ימים ספורים לאחר שחרורו מאשפוז, בשל הגיעו לגיל 67.

בשל היותו לקראת סיום תקופת הטיפול בקהילה, הצלחתו ויציבותו בתהליך, הנאשם שוחרר לביתו ושולב להמשך טיפול במרכז מתדון. מדיווח גורמי הטיפול עולה כי הנאשם מגיע למרכז באופן קבוע בליווי אחד מאחייניו, מקבל את תחליף הסם והוא מוסר, במסגרת שירות המבחן, בדיקות המעידות על ניקיון מסמים. במקביל הוא משתתף בשיחות פרטניות במרכז המתדון אחת לשבועיים, ובמסגרתן הוא משתף בקשייו. ביתר הזמן הנאשם שוהה בתנאים מגבילים, ועל פי האמור בתסקיר, מעביר את רוב זמנו בשניה, בשל קשיי הנשימה וחולשה פיזית.

התרשמות גורמי הטיפול היא כי הנאשם עייף רגשית ופיזית ומבטא רצון לחיות ללא מעורבות נוספת בפלילים. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן, את שביעות רצונו ממצבו, אך תיאר קושי בשהות הממושכת בתנאים מגבילים. הוא סובל מקשיים בריאותיים ולעיתים משתמש במחולל חמצן.

הנאשם מעורב בפלילים מאז שהיה נער צעיר. לחובתו 17 הרשעות קודמות בעבירות רכוש, סמים ואלימות, ולאורך השנים נידון לעונשים מגוונים, לרבות עונשי מאסר בפועל. עם זאת, משנת 2012 ועד לביצוע עבירות מושא דיון זה לא נרשם ביצוע עבירות נוספות.

אשר לעבירות בגין הורשע, תחילה הנאשם אישר החזקת הסמים, אך שלל כי סחר בהם, וטען כי אלה נועדו לצריכה עצמית. לטענתו, ברקע לביצוע העבירות עמדה, בין השאר הפחתה במינון של תחליף הסם שקיבל וכאבים פיזיים שחש. עמדתו המצמצמת ביחס לעובדות כתב האישום השתנתה, במידת מה, לאורך ההליך הטיפולי, ובפרט לקראת סופו. כיום הוא מבטא אחריות וחרטה על מעשיו, מסביר כי המעשים שביצע נועדו לממן לעצמו את צריכת הסם, ומבין כעת כי מעצרו הוא "לטובתו", שכן בעזרת ההליך המשפטי הצליח להפסיק את השימוש בסמים.

מאז שחרורו ממעצר לא נפתחו לחובת הנאשם תיקים נוספים.

התרשמות שירות המבחן היא כי האירוע הטראומטי שבו היה הנאשם מעורב כשהיה ילד עמד, בין היתר, ברקע להתדרדרותו לשימוש בסמים ומעורבותו בפלילים, וכי הוריו התקשו לזהות את צרכיו הרגשיים באותה העת ולהוות עבורו גורם תמיכה מציב גבול. על כן, לאורך שנים הנאשם ניהל אורח חיים התמכרותי ועברייני, הוא בעל ביטחון ודימוי עצמי נמוך ומתקשה להציב לעצמו גבולות ברורים. לצד זאת, הנאשם מקבל כיום תמיכה משפחתית, ועל אף מעורבותו הפלילית לאורך השנים, חלה התייצבות והוא נמנע ממעורבות פלילית במשך שנים ארוכות. שירות המבחן התרשם מהתייצבות במצבו ההתמכרותי של הנאשם ומשיתוף פעולה שלו לאורך כל ההליך, אך יחד עם זאת התרשם כי הנאשם עסוק ברצונו לסיים את ההליך המשפטי הנוכחי. שירות המבחן המליץ להימנע מהטלת מאסר, לרבות מאסר בעבודות שירות, ותחת זאת המליץ לגזור על הנאשם שירות לתועלת הציבור בהיקף מופחת של 100 שעות, צו מבחן למשך שנה, מאסר על תנאי והתחייבות כספית.

4. המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם נפרד לכל אחד מהאישומים. ביחס לאישום הראשון ביקשה לקבוע מתחם שבין שלוש לחמש שנות מאסר בפועל. ביחס לאישום השני ביקשה המאשימה לקבוע מתחם שבין עשרה לעשרים חודשי מאסר בפועל. המאשימה טענה כי אין מקום לחריגה ממתחמי העונש ההולם משיקולי שיקום, וביקשה לגזור על הנאשם עונש כולל של ארבע שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, מאסר על תנאי וקנס.

בטיעוניה הדגישה המאשימה, את הערכים המוגנים שנפגעו באמצעות העבירות ואת הסיכון שכרוך בשימוש בסוג הסם שבו סחר הנאשם, את הכמות הנכבדה של הסם שהחזיק הנאשם ואת עברו הפלילי המכביד, שאמנם התיישן, אך כולל 17 הרשעות שבגין ריצה עונשי מאסר ממושכים. המאשימה טענה כי העונשים שנגזרו על הנאשם בעבר לא מנעו ממנו לבצע עבירות נוספות.

המאשימה טענה כי חרף הנסיבות לקולא, ובהן הודאתו של הנאשם וההתקדמות בהיבט השיקומי, אין מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, בשל החובה ליתן משקל לשיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים.

המאשימה תמכה טיעוניה בפסיקה.

5. ב"כ הנאשם, שתמך אף הוא טיעונו בפסיקה והגיש מסמכים רפואיים שנערכו בעניינו של הנאשם, ביקש לאמץ את המלצתו העונשית של שירות המבחן. בטיעונו הדגיש ב"כ הנאשם את נסיבות חייו הקשות של הנאשם, את גילו

ואת מצבו הבריאותי הרופף. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם עבר שיקום מוצלח המצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם, והביע חשש שעונש מאסר ידרדר אותו שוב לשימוש בסמים. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי הגם שלנאשם עבר פלילי מכביד, רובו התיישן, והוא הצליח להימנע ממעורבות בפלילים במשך כ- 12 שנים.

6. הנאשם בדברו האחרון התנצל על ביצוע העבירות וביקש את רחמי בית המשפט בשל גילו ומצבו הבריאותי.

מתחם העונש ההולם

7. הנאשם הורשע אמנם בביצוע עבירות בשלושה מועדים שונים שתוארו במסגרת שני אישומים, אולם בשני האישומים מדובר בעבירות סמים מסוג הירואין, שבוצעו על רקע דומה, בתוך פרק זמן קצר של כחודש וחצי, שבתחילתו הנאשם מכר כמויות קטנות של סם זה בשתי הזדמנויות שונות, ובסופו נתפס הנאשם כשבאמתחתו כמות עצומה נוספת של סמים מאותו הסוג. בנסיבות אלה, הגם שבאישום אחד הורשע הנאשם בעבירת החזקת סמים שלא לצריכה עצמית ובאישום אחר הורשע בעבירות סחר בסמים, בסופו של יום מדובר במעשים שבוצעו במסגרת תכנית עבריינית אחת, ועל כן יש להתייחס אל כלל העבירות שביצע הנאשם כאל אירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם. ואולם, מתחם זה יביא לביטוי את העובדה כי אין מדובר במעידה חד פעמית, אלא במי שעסק בעסקי הסמים לאורך מספר שבועות ארוכים.

8. עבירות הסמים פוגעות באופן ישיר בבריאותם, בגופם ובנפשם של המשתמשים בהם. עבירות אלה גורמות אף לנזקים עקיפים, הנובעים מביצוע תדיר של עבירות שנועדו לממן את צריכת הסם, וכן מכך שחלק ממשתמשי הסמים עושים, תחת השפעת הסמים, פעולות יומיומיות שהן מסוכנות מטבען, כגון נהיגה ברכב או הפעלת ציוד מכני מסוכן, ומגבירים בכך את הסכנה הכרוכה ממילא באותן פעולות.

מובן כי המלחמה בנגע בסמים צריכה לקבל ביטוי, בראש ובראשונה בדמות ענישה מחמירה של מי שעוסק בסחר בסמים ובהפצתם, על מנת להרתיע את הציבור מפני עיסוק זה.

9. הנאשם החזיק וסחר בסם מסוכן מסוג הירואין, שמקובל להתייחס אליו כאל "סם קשה" שפגיעתו הרסנית. כמות הסם שהחזיק הנאשם היא גדולה מאוד: פי כ-285 מהכמות המקימה חזקה על פי החוק, שלפיה אין מדובר בסם שנועד לצריכה עצמית בלבד. לא רק שהדבר מלמד על תכנון מוקדם ועל הנגישות הרבה שהייתה לנאשם לסמים, אלא שהנזק שעלול היה להיגרם לציבור כתוצאה מהפצתה של כמות זו הוא גדול מאוד.

10. למרבה המזל, הפצתו של מרבית הסם נמנעה והוא נתפס על ידי המשטרה, ואולם כמתואר באישום השני, הנאשם בכל זאת הצליח למכור חלק ממנו לאדם אחר. עם זאת יש לתת משקל לעובדה כי מדובר בשתי מכירות בודדות בכמויות קטנות.

11. עיון בפסיקה מלמד כי בגין עבירות דומות נגזרו עונשים שכללו רכיב מהותי של מאסר בפועל ממושך בן מספר

שנים. ראו למשל ע"פ 8820/14 שחר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 17.5.15); ע"פ 7507/12 טאעון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 16.10.13); רע"פ 5112/18 פנסו נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 31.1.19); ת"פ (ת"א) 39299-11-18 מדינת ישראל נ' גלוחובסקי (פורסם בנבו, 16.9.19) והפסיקה הנזכרת שם.

12. לנוכח האמור לעיל מתחם העונש ההולם את כלל העבירות שביצע הנאשם הוא בין שלוש לחמש שנות מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה, קנס ובמקרים המתאימים גם פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה.

העונש המתאים לנאשם

13. שקלתי לזכות הנאשם את הודאתו במיוחס לו שחסכה זמן שיפוטי. הנאשם אמנם התקשה תחילה לקבל אחריות על עבירות הסחר בסמים, ואולם ככל שחלף הזמן והתקדם הטיפול, הוא העמיק את נטילת האחריות וגילה הבנה לכך שעבירות הסחר נועדו לממן את צריכת הסמים האינטנסיבית שלו. תובנה זו יש בה משום הבנת הפסול שבמעשים, וככלל, היא מהווה גורם המפחית מסוכנות.

14. הנאשם היה מעורב בפלילים וניהל אורח חיים שולי כמעט כל חייו. הוא השתמש בסמים מגיל צעיר מאד ולאורך השנים הרחיב את השימוש עד לכדי התמכרות עמוקה, שמנעה ממנו לקיים אורח חיים מתפקד במישור המשפחתי והתעסוקתי. לצד זאת, הנאשם צבר לחובות הרשעות פליליות רבות במגוון עבירות, ובהן אלימות, רכוש וסמים, אשר יש להניח כי נבעו כולן כתוצאה מאותה התמכרות עמוקה שהובילה אותו לניהול אורח חיים שולי הסובב כולו סביב צריכת הסמים והצורך לממנה.

15. לכאורה נתונים אלה ראוי היה שיובילו למסקנה המחייבת את כליאתו של הנאשם למשך תקופה ארוכה, על מנת להגן על הציבור מפניו ומפני פגיעתו הרעה. ואולם, בלתי נמנע לשקול במקרה דנן את גילו המתקדם של הנאשם, 67 שנה ואת מצבו הבריאותי הרופף, שהוביל לפני כתשעה חודשים לאשפוז במחלקת טיפול נמרץ כשהוא מונשם, וגם לאחר שחרורו מבית חולים, מחייב אותו לפרקים להיעזר במחולל חמצן. אלה יש בהם כדי להקשות על הנאשם להתנהל מחוץ לביתו, וממילא יקשו עליו לחזור ולהצטייד בסמים, לא כל שכן לעסוק בהפצתם.

16. לצד זאת שקלתי את העובדה כי העבירות במקרה דנן בוצעו לאחר תקופת הפסקה ממושכת של הנאשם ממעורבות פלילית, שארכה כ- 12 שנה, שבמהלכן לא ביצע הנאשם עבירות פליליות נוספות, ובפרט את העובדה כי הנאשם שולב בהצלחה בטיפול במסגרת קהילה טיפולית סגורה. הנאשם אמנם לא השלים את הטיפול במסגרת זאת, ואולם הדבר לא נבע מחוסר שיתוף פעולה מצדו, כי אם ממצבו הבריאותי ומגילו, שלא אפשרו את המשך שהותו בקהילה.

17. גם לאחר עזיבתו את הקהילה הנאשם לא הפר את התנאים המגבילים שהוטלו עליו, המשיך בקשר עם גורמי הטיפול הרלבנטיים ומסר בדיקות שהעידו על ניקיון מסמים לאורך זמן. התרשמות שירות המבחן כי הנאשם עייף

מהשימוש בסמים ומביצוע עבירות פליליות, כי הוא מבין שמעצרו בתיק זה חייב אותו להפסיק את השימוש בסמים וההתרשמות מכנות רצונו לנהל אורח חיים נורמטיבי בשארית חייו, הם נתונים בעלי משקל משמעותי.

18. אמת, לא ניתן לומר כי השיקום של הנאשם הוא מלא וכי זה יאפשר לו לנהל אורח חיים מתפקד ויצרני, שכן הוא עודנו תלוי בתחליף סם שאותו הוא נוטל בקביעות, וממילא מצבו הבריאותי ונסיבותיו האישיות והמשפחתיות אינם מאפשרים לו לנהל אורח חיים בתפקוד גבוה. יחד עם זאת, התהליך שעבר הנאשם מאז מעצרו ובקהילה הטיפולית הוא תהליך משמעותי, שיש סיכוי ממשי שיוביל לכך שהנאשם יחדל משימוש בסמים לתמיד וימשיך ידו גם ממעורבות פלילית נוספת. אלה מצדיקים חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, בפרט לנוכח שברירותם של ההישגים הטיפולים שהשיג הנאשם ועל רקע ההערכה כי גזירת עונש המצוי בתוך מתחם העונש ההולם - עונש מאסר בפועל - תוביל לנסיגה בהישגים אלה.

19. בהקשר זה נתתי דעתי גם לעובדה כי הנאשם שהה במסגרת תיק זה במעצר של ממש במשך כחצי שנה, מיום 30.8.20 עד ליום 21.3.20, ולאחר מכן שהה במסגרת סגורה בקהילה הטיפולית. באלה יש גם היבטים עונשיים.

20. כאמור, עונשו של הנאשם ייגזר בהתאם לשיקולי השיקום, ומתוך תקווה והנחה כי הנאשם ימשיך לשמור על ניקיון מסמים. מטעם זה מצאתי כי יש מקום לגזור על הנאשם, בין היתר, עונש מותנה משמעותי גם ביחס לעבירת החזקת סמים לצריכה עצמית ושימוש.

21. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. צו מבחן למשך שנה וחצי מהיום. המבחן יכלול, בין יתר התנאים שיקבעו על ידי שירות המבחן, גם חיוב הנאשם למסור בדיקות שתן נקיות משרידי סם. הבדיקות יערכו מעת לעת, על פי החלטתו של שירות המבחן.

ב. 100 שעות שירות לתועלת הציבור בהתאם לתכנית שתוגש על ידי שירות המבחן עד ליום 3.10.22.

ג. שנים-עשר חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973, למעט עבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית וכלים.

ד. חמישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת החזקת סמים לצריכה עצמית או כלים.

22. הובהרה לנאשם חובתו לשתף פעולה עם שירות המבחן במסגרת צו המבחן וצו השירות לתועלת הציבור, והאפשרויות העומדות בפני בית המשפט אם לא יעשה כן.

23. הסמים יושמדו.

24. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י' אלול תשפ"ב, 06 ספטמבר 2022, בנוכחות הצדדים.